

НАРЕДБА № 78 от 26.09.2012 г. за придобиване на квалификация по професията „Ветеринарен техник“

Обн. - ДВ, бр. 79 от 16.10.2012 г., в сила от 16.10.2012 г.

Издадена от министъра на образованието, младежта и науката

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 640010 „Ветеринарен техник“ от област на образование „Ветеринарна медицина“ и професионално направление 640 „Ветеринарна медицина“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 640010 „Ветеринарен техник“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 6400101 „Ветеринарен техник“.

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 3 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 640010 „Ветеринарен техник“.

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията „Ветеринарен техник“ определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработване и утвърждаване на учебните планове по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Сергей Игнатов

Приложение към чл. 2
Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация
по професията „Ветеринарен техник“

Професионално направление:	
640	Ветеринарна медицина
Наименование на професията:	
640010	Ветеринарен техник
Специалност:	Степен на професионална квалификация:
6400101	Ветеринарен техник Трета

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Ветеринарен техник“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 8.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 9.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г., Заповед № РД-09-621 от 18.05.2010 г., Заповед № РД-09-1728 от 1.12.2010 г., Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г., Заповед № РД-09-1805 от 9.12.2011 г. и Заповед № РД-09-638 от 23.05.2012 г.) входящото минимално образователно равнище е:

- за ученици - завършен седми клас при срок на обучение 5 години или завършено основно образование при срок на обучение 4 години (рамкова програма В);

- за лица, навършили 16 години - завършено средно образование или придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити (рамкова програма Е).

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията „Ветеринарен техник“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква кандидатът да притежава по-ниска степен на професионална квалификация или професионален опит по друга сродна професия.

За лица с професионален опит или проведено професионално обучение, свързано с професията, е необходимо надграждащо обучение, включващо усвояване на компетенции, които кандидатът за обучение не притежава. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по професии.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Ветеринарният техник може да работи във ферми, където полага грижи за лечение и профилактика на различни видове животни, във ветеринарни клиники, амбулатории, лаборатории. Друга възможност е да работи във вивариуми, в

лаборатории, обслужващи изследователските институти, университети, болници и други организации. Ветеринарните техници могат да се грижат за животните в зоологическите градини, както и за дивеча в резерватите или местата на тяхното естествено обитаване. В своята работа те се ръководят от указанията и съветите на ветеринарния лекар и извършват дейностите под негов контрол.

Основните трудови дейности на ветеринарния техник са свързани със:

- извършване на манипулации, предписани от ветеринарния лекар, под чийто контрол работи;
- вземане на проби за лабораторно изследване;
- извършване на нормално и ортопедично подковаване;
- полагане на грижи за естетичния вид на животните;
- дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на животновъдни обекти и обекти за преработка на месо и мляко и девастация на пасища - след завършен специализиран курс;
- първични и вторични прегледи на животните под контрола на ветеринарния лекар, без поставяне на окончателна диагноза;
- изкуствено осеменяване на селскостопански и домашни животни;
- дейности по селекция и репродукция в областта на изкуственото осеменяване по указание на контролните органи;
- фиксиране на животни и прилагане на ветеринарномедицински препарати (ВМП) (подкожно, мускулно и венозно инжектиране на ВМП);
- определяне на необходимите терапевтични методи при отделните болести, тяхното правилно използване за поставяне на точна диагноза и лечение.

За да извършват профилактика и лечение в животновъдна ферма и да изпълняват всички основни лечебно-профилактични дейности, предписани от ветеринарния лекар, ветеринарните техници трябва да могат да работят в екип, да осъществяват ефективна комуникация с други лица и да поемат отговорност за своята работа, да поддържат конструктивни работни взаимоотношения, като проявяват съобразителност, гъвкавост, лоялност и дисциплинираност.

Част от работното време на ветеринарния техник протича на открито при разнообразни климатични условия, свързани с вариране на температурите, влажността и др. В някои случаи ветеринарният техник работи в сгради с вредни газове и механични замърсители, с опасност от алергични заболявания, което налага да ползва предпазно облекло и лични защитни средства.

Работното време на ветеринарния техник е с нормална продължителност, но предвид спецификата при грижите за животните е възможно то да бъде удължено до късно през нощта, както и да се работи и през почивните, и през празничните дни от годината.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Ветеринарен техник“, могат да продължат обучението си за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията „Фермер“, специалност „Управление на растениевъдни и животновъдни ферми“, като част от професионалната подготовка се зачита.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД 2011), утвърдена със Заповед № РД-01-931 на министъра на труда и социалната политика от 27.12.2010 г., изм. и доп. със заповеди № РД-01-204 от 28.02.2011 г., РД-01-426 от 30.05.2011 г., РД-01-529 от 30.06.2011 г., РД-01-952 от 29.12.2011 г. и № РД-01-586 от 6.07.2012 г.

Придобилите трета степен на квалификация по професията „Ветеринарен техник“ могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от единична група 3240

„Ветеринарни техници и асистенти“ от НКПД 2011, както и на други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;

- умее да опазва околната среда;

- познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда, разбира договорните отношения между работодател и работник;

- участва активно при изпълнение на задачите, съдейства на членовете на екипа и търси помощ от тях; отнася се с чувство на отговорност при изпълнение на задачата, която му е възложена;

- осъществява ефективни работни взаимоотношения с колеги и с ветеринарния лекар;

- разбира своята роля в дейността на фирмата или фермата, в която работи, съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си;

- умее да намира информация с помощта на компютър, работи с текстообработваща програма;

- ползва специализирана литература, включително и на чужд език.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление „Ветеринарна медицина“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава и спазва изискванията на нормативните документи, регламентиращи дейностите в областта на животновъдството, ветеринарната медицина и опазването на околната среда;

- намира и ползва информация в техническа и технологична документация и в интернет, свързана с практикуването на професията;

- познава и прилага изискванията на европейското и националното законодателство за контрол и управление на качеството, хигиената и хранителната безопасност;

- познава биологичните особености и провежда лечение и профилактика на различните видове животни;

- спазва изискванията за хуманно отношение към животните.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията „Ветеринарен техник“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- дава препоръки за балансирано хранене и за спазване на хигиенните изисквания, свързани със здравословното състояние на животните;

- следи за осигуряване на условия за профилактика и опазване здравето на животните;

- организира репродуктивната дейност на животните и извършва манипулациите, свързани с тази дейност;

- провежда профилактика и лечение на животните съобразно тяхното здравословно състояние;

- осигурява условия за развъждане на животните, подбор на животни за разплод и за бракуване;

- проследява произхода и продуктивните качества на животните;

- извършва идентификация на животните и въвежда данни в компютризираната информационна система за въвеждане на данни за идентифицираните животни, техните собственици и регистрираните животновъдни обекти.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
<i>Общи за професията „Ветеринарен техник“</i>	
1. Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазва околната среда при изпълнение на служебните си задължения	1.1. Разпознава опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа – заразни и незаразни заболявания и др. 1.2. Ползва лични предпазни средства и специална работна екипировка при извършване на манипулации и др. 1.3. Спазва изискванията за събиране на отпадните продукти и биологичните отпадъци на определените за целта места съгласно нормативната уредба 1.4. Оказва долекарска помощ при възникнали инциденти в животновъдните обекти и в обектите за преработка на месо и мляко 1.5. Спазва предпазните мерки за предотвратяване на рисковете при работа и третиране на болни и наранени животни
2. Спазва изискванията на трудовото законодателство	2.1. Познава изискванията на Кодекса на труда по отношение на трудовата дисциплина, спазването на работното време, задължителните почивки, отпуските 2.2. Познава видовете договори за полагане на труд, формите на заплащане, правата и задълженията си 2.3. Описва структурата на различните видове фирми и организации 2.4. Описва структурата, съдържанието и различните видове трудови договори, заявления за отпуски, постъпване и напускане на работа
3. Умее да работи в екип	3.1. Организира и координира при необходимост работата на работен екип 3.2. Умее да разпределя задачи между отделни членове на работния екип 3.3. Осъществява конструктивна комуникация в работния екип 3.4. Анализира изпълнението на задачите от работния екип
4. Ползва чужд език	4.1. Ползва чужд език на ниво, позволяващо му да контактува в работна ситуация 4.2. Чете и разбира текстове на чужд език, свързани с професионалната сфера 4.3. Ползва чужд език при търсене на актуална информация от интерактивни източници 4.4. Ползва терминология на латински език в своята професионална дейност
<i>Специфични за специалност 6400101 „Ветеринарен техник“</i>	
5. Осъществява профилактика на здравословното състояние на животните	5.1. Познава минималните ветеринарномедицински изисквания за защита и хуманно отношение към животните 5.2. Наблюдава поведението на животните и констатира отклонения в здравословното им състояние 5.3. Полага грижи за болните и наранените животни – дава

	<p>лекарствени средства в предписаните от ветеринарен лекар дози и лекарствени форми (твърди, течни, мазила и пр.) и в съответствие с дадените от него указания</p> <p>5.4. Приготвя разтвори за третиране на животните против външни паразити</p> <p>5.5. Извършва различните видове манипулации – къпане, обмиване, напръскване, напръшване и др.</p> <p>5.6. Извършва противопаразитно третиране</p> <p>5.7. Стриктно изпълнява предписанията, издадени от държавните ветеринарномедицински органи</p>
6. Планира, анализира и отчита резултатите от дейността на ветеринарните лечебни заведения	<p>6.1. Извършва ежедневен контрол на аптечната книга и амбулаторния дневник</p> <p>6.2. Регистрира на хартиен или електронен носител данните на стопанина и болното животно</p> <p>6.3. Анализира състоянието и набелязва мерки за подобрене на здравословното състояние на животните в района</p> <p>6.4. Извършва медицинско-асистентските задължения (мускулно, венозно, подкожно инжектиране на лекарствени средства, термометриране, продължаване и приключване на лечението, назначено от ветеринарния лекар)</p> <p>6.5. Подготвя ежедневни и периодични отчети за извършената работа</p>
7. Извършва девастация на пасища	<p>7.1. Познава причинителите на инфекциозни заболявания и тяхната етиология</p> <p>7.2. Познава причинителите на паразитните заболявания, тяхната морфология, биологичния цикъл на развитие</p> <p>7.3. Познава ветеринарномедицинските препарати (ВМП) за третиране на животните</p> <p>7.4. Умее да дозира и прилага ВМП – пръскане, обеззаразяване и обезпаразитяване</p> <p>7.5. Разяснява карентните срокове за мляко, месо и помещения</p> <p>7.6. Използва лични предпазни средства за дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезакаризация</p>
8. Извършва дезинфекция на животновъдни обекти и обекти за преработка на продукти от животински произход	<p>8.1. Познава причинителите на инфекциозни заболявания и тяхната епизоотология</p> <p>8.2. Познава причинителите на паразитните заболявания, тяхната морфология, биологичния цикъл на развитие</p> <p>8.3. Познава ВМП практики за третиране на животните</p> <p>8.4. Умее да дозира и прилага ВМП за третиране – пръскане, обеззаразяване и обезпаразитяване</p> <p>8.5. Разяснява карентните срокове за мляко, месо и помещения</p> <p>8.6. Използва лични предпазни средства за дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезакаризация</p> <p>8.7. Извършва дезинфекция, дезинсекция и дератизация във фермата, предписани от ветеринарния лекар, в зависимост от вида на обекта</p>

	8.8. Познава средствата и съоръженията за приготвяне и прилагане на ВМП 8.9. Спазва изискванията за безопасност при използване на ВМП
9. Извършва първичен и вторичен преглед под контрола на ветеринарния лекар	9.1. Снема анамнеза 9.2. Познава плана за изследване при различните видове заболявания и използва видовете терапевтични методи и техники – термометриране, аускултация, палпация, перкусия и начин на прилагане на ВМП 9.3. Извършва инспекция на здравния статус на животното 9.4. Информира ветеринарния лекар за констатирано отклонение от здравословното състояние на животното 9.5. Изпълнява инструкцията на ветеринарния лекар относно диагнозата и терапията на болното животно 9.6. Проследява здравословния статус на животното в резултат на проведеното лечение 9.7. Познава и различава клиничните признаци при заболяванията 9.8. Спазва законовите разпоредби за хуманно отношение към животните
10. Прилага съвременни практики във ветеринарните амбулатории, клиники и животновъдни обекти	10.1. Периодично се информира от специализирани издания, интернет, посещения на изложения, обучения и др. за новите технологии, препарати, машини и инструменти, прилагани във ветеринарномедицинската практика 10.2. Поддържа контакти с браншовите организации, фирмите, обслужващи ветеринарномедицинската дейност, и институциите, имащи отношение към него 10.3. Участва в специализирани курсове, насочени към продължаващото професионално обучение и професионално развитие

5. Изисквания към материалната база

5.1. Обучение по теория

Обучението по теория се осъществява в учебни кабинети. Обзавеждането и оборудването на учебния кабинет включват: работно място на преподавателя (работна маса и стол), работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска - по възможност бяла, мебели (предимно шкафове за различни цели), гладка свободна стена за окачване на нагледни материали, видео и учебни видеофилми, екран за прожектиране, мултимедия, компютър, дидактически средства за обучение.

Обучението по теория на професията се осъществява в институциите от системата на ПОО - професионални гимназии и центрове за професионално обучение (ЦПО), които трябва да притежават специализирани кабинети по: „Анатомия и физиология“, „Пчеларство и микробиология“, „Патологична анатомия и патологична физиология“, „Фармакология“, „Акушерство и гинекология“, „Хирургия и ортопедия“, „Заразни болести“, „Ветеринарно-санитарна експертиза и технология на продукти от животински произход“, „Вътрешни незаразни болести и паразитология“ и др.

5.2. Обучение по практика

Обучението по практика на професията се осъществява в лабораторни комплекси, ферми, частни кабинети и ветеринарномедицински клиники, млеко- и месопреработвателни фирми и предприятия.

Необходимо е учебното заведение да има сключени договори за провеждане на учебната практика по специалността „Ветеринарен техник“.

За провеждане на обучението по практика обучаващата институция трябва да разполага със:

Лаборатория по анатомия и физиология, оборудвана със: макети, модели, макро- и микропрепарати.

Лаборатория по микробиология, заразни и тропически болести, оборудвана с лабораторна техника - термостат, ексикатори, везни; хранителни среди, оцветителни разтвори, макро-, микро- и трайни препарати, съоръжения за дезинфекция и др.

Лаборатория по патологична анатомия и патологична физиология, оборудвана с маса, инструментариум за извършване на аутопсия, лични предпазни средства, хладилни камери, макроскопски препарати, уреди за стерилизация и др.

Лаборатория по фармакология, оборудвана с лекарствени средства, табла, везни, каталог за лекарствените продукти и др.

Лаборатория по акушерство и гинекология, оборудвана с маса, фантом, инструментариум за акушерска помощ, пособия за изкуствено осеменяване и др.

Лаборатория по хирургия и ортопедия, оборудвана с маса, хирургични и ортопедични инструменти, превързочни материали, препарати за дезинфекция, мивки с топла вода и др.

Лаборатория по ветеринарно-санитарна експертиза и технология на продукти от животински произход, оборудвана с маса, лабораторно оборудване (термостат, центрофуга, микроскоп, везни, трихиноскоп и компресорно стъкло за трихиноскопиране и др.).

6. Изисквания към обучаващите по теория и практика

Право да преподават по теория и практика по професията „Ветеринарен техник“ - трета степен на професионална квалификация, имат лица с образователно-квалификационна степен „магистър“ от професионално направление „Ветеринарна медицина“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.; изм., бр. 94 от 2005 г.), или „доктор“ на ветеринарномедицинските науки.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.